

Centralskolan för konstflit.

Läsåret 1905—1906.

Undervisningen i Centralskolan för konstflit har under läsåret 1905—1906 handhafs af följande lärare: bokförelaren M. Ahola i dubbel bokföreling på finska, litografen T. Ahrenberg i skönskrifning och textning, arkitekten Waldemar Aspelin i teckning, fröken Ellen Borenius i pörlinsmålning, skollärelaren O. Dannholm i skönskrifning och textning, artisen Eric Ehrström i metalldrifning under höstterminen, fröken Aina Eklund i läderplastik under höstterminen, ingenjör J. Elers i geometri och deskriptiv geometri på finska, litografen August Engström i skönskrifning och textning, herr A. V. Finch i krukmakeri, skulptören Johann Friedl i träskulptur, stensulptur, modellering och fackritning för snickeri, bokförelaren A. Granith i dubbel bokföreling på svenska, ingenjör H. H. Hackstedt i maskinritning, aritmetik och algebra på finska, dekorationsmälaren F. Hasselgren i dekorationsmålning, magister M. Holmberg i aritmetik och algebra på svenska, folkskolälärelaren Heino Högman i aritmetik på finska, gravören C. Jahn i teckning och perspektivlära på svenska, ingenjör Vilho Jansson i maskinritning, aritmetik och geometri på finska, arkitekten B. Jung i teckning och kompositionsritning, arkitekten V. Jung i teckning och modellering, artisen S. A. Keinänen i teckning, artisen B. Lagerstam i modellteckning, fröken Sigrid Lehrbäck i teckning, skolans konstnärliga ledare, arkitekten Armas Lindgren i form- och kompositionslära, kompositionsritning och konsthistoria, arkitekten Selim Lindqvist i teckning och byggnadsritning, dekorationsmälaren J. Löf i

yrkes- och ornamentmålning, ingenjör O. Lönnrot i maskinritning, geometri och deskriptiv geometri på svenska, xylografen A. Th. Nordgren i xylografi, doktor A. Plathan i fysik på finska, arkitekten A. Rundberg i dekorationsmålning, arkitekten M. Schjerfbeck i teckning och högre ornamentteckning, grefvinnan E. Sparre i läderplastik under vårterminen, arkitekten A. Tavaststjerna i teckning, folkskoleläraren V. Weissmann i aritmetik på svenska samt af undertecknad, skolans föreståndare, i figurteckning och i perspektivlära på finska.

Följande kurser hafva blifvit genomgångna:

i algebra: de algebraiska kvantiteternas betydelse, addition, subtraktion, multiplikation och division med obrutna expressioner, polynoms upplösande i faktorer, bråkförkortning, addition, subtraktion, multiplikation och division med bråk, enkla ekvationer af 1:sta graden med en obekant;

i aritmetik: repetition af decimaltal och vanliga bråk, hvarefter behandlats regula de tri, intresse-, bolags- och bytesräkning, samt upphöjande till dignitet och kvadratrotutdragning;

i dubbelbokföring: 5 månader i en handelsaffär, hvaraf 3 månader minuthandel med ett bokslut och 2 månader parthandel med 1 bokslut;

i deskriptiv geometri: beskrifning och uppritning af viktigare kroklinier, projektionsplan samt linjers, plana figurers och kroppars projektioner å desamma, härledning af linjers och figurers verkliga storlek ur projektionerna, kroppars vridning samt deras ytutveckling och skärning med hvarandra;

i geometri: det enklaste om linjer, vinklar och plana ytor, satser och uppgifter om linjer, parallelogrammer, trianglar, regelbundna månghörningar och cirklar, skalor, konstruktioner och enkla beräkningar af plana figurer äfvensom beräkning af ytor och kubikinhåll hos de vanligaste stereometriskta figurer;

i form- och kompositionslära: å 1:a årskursen: föredrag framhållande de arkitektoniska och ornamentala formernas uppkomst, utveckling och användning, hvarvid genom teckning å tafla formgifningens olika skeden klargjordes börjande med de primitiva epokerna och Egyptens konst och slutande

med gotikens, å 2:a årskursen: fortsättning af stilarna från renässansen till våra dagar med särskildt afseende fästadt å konstindustrin i möbel, föredrag framhållande den ornamentala och dekorativa formgifningens teori särskildt med hänsyn till det inflytande, som vid kompositionen betingas af material, teknik, ändamål, klimat o. s. v., och å 3:e årskursen: fria föredrag åtföljda af diskussion i frågor rörande konst och konstindustri såsom om landskapets och klimatets inflytande vid utvecklingen af form och färgsinne, om nationalism i konsten, om färgens betydelse i kompositionen m. m. Jämnsides med föredragen teckning å tafla af belysande exempel. Såsom ledning har i hufvudsak tjänat William Morris' och Wolter Cranes arbeten i ornamentets teori;

i kompositionsritning: Med anslutning till föredragen i form- och kompositionslära och med användande af motiv, samlade under teckningsexkursioner till botaniska trädgården, etnografiska museum m. m. hafva fria kompositioner utförts, delvis endast i ornamentalt syfte men förnämligast för praktiskt ändamål. Sålunda hafva ritningar gjorts till ryor, soffdynor, gungstolsmattor, gobelin- och bilderväfnader, möbler, glasmålningsarbeten, dekorerung af porslinsarbeten, keramik, metallarbeten m. m. Projektionsritningar hafva utförts efter föremål i särskilda stilar. Under lektionerna hafva täflingar ägt rum;

i konsthistoria: Medels föredrag och förevisande af afbildningar hafva konsthistoriens viktigaste epoker och utvecklingsstadier förklarats. De mera bemärkta konstnärerna och deras arbeten på arkitekturens, de bildande konsternas och konstindustrins områden hafva sålunda studerats. Kursen har omfattat konstens historia från den historiska tidens äldsta skeden till barocken. *Första årskursen:* från och med Egyptens konst till och med gotiken. *Andra årskursen:* från och med renässansen till slutet af 17 hundratalets konst. Såsom lärobok har Laurins konsthistoria användts;

i perspektivlära: front, vinkel och accidental perspektiv, skugglära med sol och lampljus samt spegelbilder.

Under höstterminen voro 540 och under vårterminen 449 elever inskrifna. Af dessa voro under höstterminen 223

svenska och 317 finska talande samt under vårterminen 201 svenska och 248 finska talande.

Elevernas kön, ålder, födelseort, yrke och skolbesök framgå ur följande tabeller.

Antal inskrifna elever.

	H. T. V. T.		H. T. V. T.	
Elevernas kön:				
Manliga	391	303	1 termin	318 73
Kvinliga	149	122	2 terminer	36 198
Summa	540	449	3 »	89 28
			4 »	13 60
			5 »	36 9
			6 »	8 28
			7 »	12 10
			8 »	6 9
			9 »	9 5
			10 »	— 6
			Öfver 10 terminer	13 23
			Summa	540 449
Elevernas ålder:				
13—15 år	93	39		
16—19 »	237	200		
20—24 »	128	121		
25—29 »	42	41		
30— »	40	48		
Summa	540	449		
Medelålder	19,1	21,7		
Födelseort:				
Helsingfors	220	176		
Nyland utom H:fors	76	67		
Öfriga Finland	223	179		
Utlandet	21	27		
Summa	540	449		

Skola före inskrifningen.

	H. T.	V. T.
Universitetet	11	8
Polyteknikum	4	—
Lyceum	49	46
Fruentimmersskola	58	71
Folkskola	343	275
Transport	465	400

	H. T.	V. T.
Transport	465	400
Handtvärksskola	28	15
Industriskola	6	2
Yrkesskola	17	11
Seminarium	3	4
Skola för lytta	1	1
Döfstumsskola	5	1
Jordbruksskola	2	—
Skola i utlandet	6	9
Enskild undervisning	7	6
Summa	540	449

Elevernas yrke.

	H. T.	V. T.
Arbetsledare	4	2
Bagare	2	1
Bildhuggare	3	3
Bläck- och plåtslagare	18	3
Bokbindare	1	1
Borstbindare	2	1
Budbärare	32	14
Cement- och gipsarbetare	—	2
Fotografer	2	—
Gravörer och guldsmeder	3	4
Hattmakare	1	—
Instrumentmakare	—	1
Järnarbetare	129	102
Kemigrafer	1	1
Kontors- och handelsbiträden	32	27
Kopparslagare	7	5
Litografer	4	4
Lärare	16	17
Murare	7	5
Transport	264	193

	H. T.	V. T.
Transport	264	193
Målare	52	41
Porslinsarbetare	3	1
Preparatorbiträden	2	2
Ritare	11	11
Sjukgymnaster	3	3
Skomakare	2	1
Snickare och timmermän	39	33
Sotare	—	1
Stenhuggare	3	3
Sömmerskor	7	7
Tapetfabriksarbetare	—	1
Tjänstefolk	2	4
Trädgårdsmästare	—	1
Typografer	14	14
Urmakare	1	—
Utarbetare	4	—
Ämbetsmän	7	3
Utan yrke	126	130
Summa	540	449

Undervisning har under året meddelats i enlighet med nedanstående *läsordning*:

Ä m n e n:	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
Frihandsteckning	7-9 e. m.	7-9 e. m.	7-9 e. m.	7-9 e. m.	7-9 e. m.	7-9 e. m.	—
Högre ornamentteckning	9-10 f. m.	9-10 f. m.	9-10 f. m.	9-10 f. m.	9-10 f. m.	9-10 f. m.	—
Figurteckning	10-12 f. m.	10-12 f. m.	10-12 f. m.	10-12 f. m.	10-12 f. m.	10-12 f. m.	—
Modellteckning	6-8 e. m.	—	6-8 e. m.	6-8 e. m.	—	—	—
Artemetik	7-9 e. m.	—	7-9 e. m.	7-9 e. m.	—	—	—
Bokföring, dubbel	—	—	—	—	—	—	—
Byggnadsritning	7-9 e. m.	7-9 e. m.	—	—	7-9 e. m.	—	—
Dekorationsmålning	12-2 e. m.	12-2 e. m.	12-2 e. m.	12-2 e. m.	12-2 e. m.	12-2 e. m.	—
Deskriptiv geometri	—	—	7-9 e. m.	—	—	—	—
Fackritning för snickare	—	5-7 e. m.	—	—	5-7 e. m.	—	—
Form- och kompositionslära	9-10 f. m.	—	9-10 e. m.	—	9-10 f. m.	—	—
Fysik	—	—	—	—	—	—	—
Geometri	—	—	—	—	—	—	9-11 f. m.
Kompositionsritning	10-12 f. m.	9-12 f. m.	10-11 f. m.	9-12 f. m.	10-12 f. m.	7-9 e. m.	—
Konsthistoria	—	—	11-12 f. m.	—	10-12 f. m.	11-12 f. m.	—
Krukmakeri	—	12-3 e. m.	5-8 e. m.	12-3 e. m.	5-8 e. m.	12-3 e. m.	—
Läderplastik	12-2 e. m.	—	—	12-2 e. m.	—	—	—
Maskinritning	7-9 e. m.	7-9 e. m.	—	—	7-9 e. m.	—	—
Modellering	—	—	—	—	—	—	—
Perspektivlära	—	—	7-9 e. m.	—	7-9 e. m.	7-9 e. m.	—
Porslins- och blomstermålning	—	12-2 e. m.	6-7 e. m.	—	12-2 e. m.	6-7 e. m.	—
Skönskrifning och textning	—	7-9 e. m.	12-2 e. m.	—	7-9 e. m.	12-2 e. m.	—
Stensulptur	7-9 e. m.	—	—	7-9 e. m.	—	—	—
Träskulptur	12-2 e. m.	12-2 e. m.	7-9 e. m.	12-2 e. m.	12-2 e. m.	7-9 e. m.	—
Xylografi	—	7-9 e. m.	—	—	7-9 e. m.	—	—
Yrkes- och ornamentmålning	—	—	7-9 e. m.	—	—	—	—

Under läsåret hafva tvänne täflingar i komposition ägt rum, hvarvid i hvardera täflingen 3 pris à 30, 20 och 10 mark utdelats.

De uppgjorda täflingsprogrammen voro följande:

1) Grupp bestående af bänk med rygg- och armstöd, hylla och bord. Första priset Taavetti Sonninen, andra priset Taavetti Sonninen och tredje priset Eevert Kilpiä.

2) Dekorering af en servis, bestående af karott, fat och tallrik. Första priset Lisi Borgström, andra priset Johanna Böhm och tredje priset Fanny Lindfors.

Efter genomgången fullständig kurs i högre konst-industriela skolan utgifvas afgangsbetyg åt Lisi Borgström, Aino Keinänen och Taavetti Sonninen. Till tredje årskursen uppflyttas Kaarlo Aronen, Liisi Donner, Ingegerd Eklund, Oskar Elenius och Armas Vesterlund och till andra årskursen Eero Hentola, Alexander Hietula, Ingrid Nysten, Juho Pitkänen och Vera Rubloff.

I kursen för metallarbetare utdelas afgangsbetyg åt Axel Bäckman, Georg Enbom, Arvid Eriksson, Georg Finnerbäck, Ossian Hellström, Emil Henriksson, Axel Johansson, Albert Kindt, August Lehti, Oskar Malmberg, Hugo Rostedt, Väinö Solin, Alexander Stap, Valdemar Svensson, Artur Usenius och Erik Vesterlund. Till tredje årskursen uppflyttas Aksel Asikainen, Valdemar Bergholm, Villiam Borgström, Henrik Ekman, Karl Grahn, Emil Holmström, Gustaf Adolf Hvitsjö, Johannes Hägglund, Lauri Höglund, Frans Jokinen, Isak Koskinen, Leo Leino, Erik Molin, Albert Munck, Arvi Palm, Frans Riihimäki, Frans Törnblom, Gustaf Vesterlund och Karl Vilén. Till andra årskursen uppflyttas: Johan Alhonen, Anders Brunberg, Albert Dahlström, Alvar Eklöf, Urho Foudila, Felix Hagman, Gustaf Henriksson, Thure Hvitsjö, Abel Höglund, Bruno Jäntti, Viktor Karlsson, Johan Koskinen, Kaarle Koskinen, Väinö Laakso, Oskar Lillqvist, Yrjö Lindström, Eero Lönnfors, Hjalmar Molin, Fredrik Multanen, Emil Nieminen, Hjalmar Nieminen, Edvin Nikander, Edvard Nyman, Frans Nyström, Gustaf Olin, Onni Palander, Lorenz Palmqvist, Kustaa Palonen, Svante Rindell, Adolf Saari,

Toivo Salmi, Verner Silén, August Sjöström, Axel Smedslund, Gösta Spennert, Frans Tallberg, August Timonen, Lambert Toivonen, Alexander Vallgren, Kaarle Valtonen, Juho Vartiainen, Aksel Vilenius, Toivo Vilpponen, Axel Virtanen och Alfred Afeldt.

Af räntemedel ur föreningens fonder utdelas 100 mark såsom stipendium åt Vera Rubloff, 75 mark åt Juho Pitkänen och 50 mark åt Artur Halonen.

Dessutom utdelas följande premier: 40 mark åt Eevert Kilpiä och Aukusti Koivisto, 20 mark åt Ilmari Aalto, Aksel Asikainen, Jaan Bernhardt, Johan Blomqvist, Georg Enbom, Georg Finnerbäck, Ossian Hellström, Eero Hentola, Elias Ilkka, Axel Johansson, Albert Kindt, Edvard Kyllänen, Väinö Laurell, Oskar Lehtinen, Hjalmar Längman, Oskar Malmberg, Anselm Matikkala, Leuto Pajunen, Hugo Rostedt, Emil Salo, Vilhelm Solin, Alexander Stap, Valdemar Svensson, Artur Usenius, Armas Vesterlund, Erik Vesterlund och Karl Vilén samt 10 mark åt Alfred Ahlström, Knut Borgsten, Vilhelm Dahlberg, Hjalmar Forslund, Einar Forsman, Selma Forsström, Kalle Fräntilä, Sulo Glumerus, Anna Grehn, Naema Henelius, Fanny Henriksson, Gustaf Henriksson, Nestor Häll, Abel Höglund, Johan Koskinen, Kaarle Koskinen, Oskar Lehtinen, Emmy Långström, Eero Lönnfors, Lauri Lönnfors, Tauno Matikainen, Arvid Moisio, Fredrik Multanen, Hjalmar Nieminen, Oskar Nupponen, Frans Nysten, Gustaf Olin, Anton Paavola, Hilja Palm, Alexander Partanen, John Pettersson, Väinö Pettinen, Väinö Rahkonen, Toivo Saarinen, Olga Salenius, Matti Salo, Lorenz Ståhl, Frans Törnblom, Juho Vartiainen, Valdemar Viik, Knut Viljanen, Axel Virtanen och Axelina Åström.

Helsingfors den 20 maj 1906.

Ernst Nordström.

Program.

Konstindustriela skolan.

Inträdesfordringar: genomgången folkskolekurs eller motsvarande kunskaper samt den förmåga i teckning, som motsvarar de tre första klasserna i högre handtvärksskolan. Elev är underkastad en månads prøfvotid.

Kursen är treårig.

Första årskursen. Obligatoriska ämnen: stillära, stilritning, ornamentteckning, modellteckning eller modellering, fackämne samt deskriptiv geometri och perspektivlära för de elever, som icke förut genomgått kurs i dessa tvänne ämnen. Frivilligt ämne: konsthistoria.

Andra årskursen. Obligatoriska ämnen: form- och kompositionslära jämte ritning, modellteckning eller modellering och fackämne. Frivilligt ämne: konsthistoria.

Tredje årskursen. Obligatoriska ämnen: form- och kompositionslära jämte ritning och fackämne.

Undervisningsämnena i konstindustriela skolan: Stillära, stilritning, form- och kompositionslära, kompositionsritning, ornamentteckning, ornamentmodellering, figurteckning, modellteckning, figurmodellering, deskriptiv geometri, perspektivlära, konsthistoria, träskulptur, dekorationsmålning, — krukmakeri, porslinsmålning, läderplastik, metalldrifning, xylografi.

Högre handtvärksskolan.

Inträdesfordringar: genomgången folkskole- eller lägre handtvärksskolekurs eller motsvarande kunskaper. Elev, som ämnar deltaga i fackundervisningen i träskulptur, stensulptur eller metalldrifning, bör därförinnan genomgå kurs i elementär modellering.

Elev, som ämnar deltaga i fackundervisningen i xylografi eller yrkes- och ornamentmålning, bör därförinnan genomgå de två lägsta klassernas kurs i teckning. Samtliga elever i ofvannämnda fackkurser böra samtidigt begagna

undervisningen i modellering och teckning. Elev, som ämnar fortsätta i konstindustriela skolan, bör deltaga i undervisningen i frihandsteckning, deskriptiv geometri och perspektivlära.

Kursen för *metallarbetare* är treårig. I denna kurs meddelas undervisning under första året i teckning, aritmetik, geometri och maskinritning, under andra året i teckning, algebra, deskriptiv geometri och maskinritning samt under tredje året i dubbel bokföring, fysik och maskinritning.

Undervisningsämnena i högre handtvärksskolan. Teckning (1 elementarklass, 2 högre klass, 3 figurteckning, 4 ornamentteckning, 5 modellteckning), linjal- och byggnadsritning, modellering (1 elementarklass, 2 ornamentmodellering, 3 figurmodellering), deskriptiv geometri, perspektivlära, geometri, aritmetik, algebra, fysik, dubbel bokföring, skönskrifning, textning, maskinritning, fackritning för snickare, träskulptur, stensulptur, krukmakeri, yrkes- och ornamentmodellering, metalldrifning, xylografi.

undervisningen i modellering och teckning. Elev, som åtnär
fortsätta i konståbustskolan, bör deltaga i undervis-
ningen i färdteckning, beskrifv geometri och perspektiv-
ritning.

Program

Kursen för utställningslärare är tredje. I denna kurs
meddelas undervisning under första året i teckning, ritmisk,
geometri och maskinering, under andra året i teckning,
algebra, beskrifv geometri och maskinering samt under
tredje året i dubbel bokföring, fysik och maskinering.
Undervisningsämnen i högre handtvärkskolan. Teck-
ning (1 elementarklass, 2 högre klass, 3 figurteckning, 4
ornamentteckning, 5 modellteckning), linjal- och byggnads-
ritning, modellering (1 elementarklass, 2 ornamentmodellering,
3 figurmodellering), beskrifv geometri, perspektivritning, geo-
metri, ritmisk, algebra, fysik, dubbel bokföring, skönfärd,
ning, teckning, maskinering, fackteckning för snickare, trä-
skulptur, skulptur, kirkonäsk, viker och ömgen-
modell

Helsingfors, Tidnings- & Tryckeriaktiebolagets tryckeri, 1906.

och
ritning och fackteckning.

Ställarna,
sättning, form- och kompositionslära, kompositionsrättning,
ornamentteckning, ornamentmodellering, figurteckning, modell-
teckning, figurmodellering, beskrifv geometri, perspektiv-
lära, konsthistoria, maskinering, dekorationsritning, fack-
teckning, perspektivritning, fackteckning, metallteckning, xylografi.

Högre handtvärkskolan.

intrafästteckning, geometri, folkakole- eller lägre
handtvärksritning eller fackteckning. Elev, som
önskar deltaga i fackteckning, maskinering, skulptur
eller xylografi, bör i första hand gå på elementär
modellering.

teckning i xylo-
genomföra ritning och ornamentritning, bör tillfälligt ge-
nomsöka två eller tre klasser kurs i teckning. Samtliga
ämnen i denna skola bör omfattas av undervisningen.